

Uit de Pers

WAAROM VERDWIJNEN DE HAKHOUTWALLEN.¹⁾

De belangen van land-, tuin- en boschbouw.
Zij gaan samen met de belangen van ons toerisme.

De totale houtopstand van Nederland bestaat voor 30 % uit hakhout. Het grootste gedeelte van dit hakhout is eikenhakhout, dat vroeger voor den eigenaar een wel is waar niet groote waarde vertegenwoordigde doch thans minder opbrengt. Ongeveer eens in de tien jaar werd vroeger dat eikenhout gekapt en de stammetjes werden ontdaan van hun schors, die in de leerlooierijen het run leverden voor de looiing der huiden. Thans volgt men een ander looiings-proces, dat sneller gaat, en de schors vindt geen afnemers meer.

Na de ontschorsing vonden de korte meestal kromme harde stammetjes aftrek als brandhout voor de open vuren in boerenhuizen, bij de patriciers en in de bakkersovens. Door de invoering van meer economische stookmethoden is ook de groote vraag naar dit hout ingekrompen en mitsdien de opbrengst aanzienlijk verminderd. Het schijnt dus alleszins gerechtvaardigd, indien de eigenaren dier hakhoutwallen overgaan tot slechting daarvan en de vrijkomende gronden trekken bij de aangrenzende cultuurgronden.

Daarmede verdwijnt echter de schoone omljsting van een akkertje of tuintje en daarvoor in de plaats komt een simpel prikkeldraadje, waar het vee dikwijls zijn huid aan beschadigt op zoodanige wijze dat later deze nagenoeg geen waarde meer heeft. Of er wordt een nog afschuwelijker schutting geplaatst of een rietmat, die een prachtige gelegenheid biedt aan schadelijke rupsen om zich te verpoppen en zich later te verniegvuldigen.

Deze vervlakking en vernieling van het natuurschoon is voor ons toeristen natuurlijk zeer te betreuren. De bekoring van het Nederlandsche landschap verdwijnt en daarmede ook een der aantrekkelijkheden voor vreemdelingen.

Doch ook voor de eigenaren van de aangrenzende cultuurgronden is het verdwijnen van die hakhoutwallen o.i. niet zonder schade.

Op het eenigen tijd geleden te Rome gehouden „Wereldcongres van Boschbouwkundigen“, waar 61 landen vertegenwoordigd waren, is men tot de slotsom gekomen, dat waarschijnlijk reeds over ongeveer 25 jaar een houttekort zal dreigen.

Dit tekort komt natuurlijk het eerst tot uiting in de groote werkhoutsoorten, doch men zal trachten zich te behelpen en aangezien het houttekort niet in enkele jaren kan worden opgeheven door aanplant, zal men zijn toevlucht nemen tot het gebruik van steeds kleinere houtstukken, zoodat ook de kleinste zullen deelen in de algemeene prijsstijging, die het onvermijdelijk gevolg van een dergelijk tekort zal zijn.

Doch het hakhout heeft nog andere waarde. Onze voorouders hebben niet zonder reden al die eikenwallen aangelegd en wel juist daar waar de bodem veel te lijden had van wind en droogte.

¹⁾ Uit „de Kampioen“, 4 April 1930 No. 14.

Zij zullen wel opgemerkt hebben, dat in ons vlakke land het gewenschtd is de windkracht te breken ten einde beteren wasdom te verkrijgen.

De hakhoutwallen, die behalve windschermen ook dienen voor de vasthouding en langzame afgifte van vocht (boombladeren wasemen over het algemeen overdag een groote hoeveelheid uit), zijn ook temperatuurregelaars. Op warme dagen stijgt onder het bladerdak de temperatuur slechts langzaam en voornamelijk pas laat op den dag, omdat de koelere zware nachtlucht eerst verdreven moet worden. Deze komt vooral uit een dicht boschje eerst langzaam vrij, laag bij den grond en tempert op het heetst van den dag tegen schroeiing. Anderzijds verzamelt het boschje in den laten middag warmte onder zijn loofdak en juist op stille heldere nachten, wanneer nachtvorstjes groote schade kunnen aanrichten, stijgt deze warme lucht langzaam op en tempert tegen te groote afkoeling.

Men geve zich dus, alvorens tot opruiming dier eikenwallen over te gaan, goed rekenschap van de gevolgen en bedenke, dat tegenover de aanwinst van grootere bebouwbare oppervlakte zeer waarschijnlijk kleinere oogsten staan wegens schade door wind, droogte, koude, warmte, minder gunstige bevruchting, enz.

In dezen gaan dus de belangen van tuin-, land- en boschbouw samen met die van het toerisme; want een landschap zonder natuurschoon schrikt ons toeristen af.

Een ieder werke dus in eigen kring mede tot behoud van het akkermaalshout als omlijsting van cultuurgronden. No. 18368-II.

HAKHOUTWALLEN. 1)

Naar aanleiding van hetgeen Bondslid No. 18368-II schrijft over hakhoutwallen kan ik het volgende mededeelen.

Deze wallen, ook genaamd heggen of grachten, zijn bijzonder schadelijk voor bouwgrond en grasland. Bij ondervinding weet ik, dat vooral het eikenschaarhout zijn wortels 45 à 50 m, misschien nog wel verder, den akker inzendt. Zij zijn in tegenstelling met wat uw lid meent, de bron van veel nachtvorstschade, juist in heldere, stille nachten. Het is hier niet de plaats daarop verder in te gaan, maar er is voldoende over geschreven in diverse vaktijdschriften.

Daarbij komt, dat deze wallen ontzettend veel onderhoud eischen, willen zij niet geheel door bramen vooral, worden overwoekerd.

Uit landbouw-technisch oogpunt is het 't beste, dat deze wallen zoo snel mogelijk verdwijnen.

Nu het natuurschoon. Daarvoor voel ik persoonlijk heel veel en het is mijn meening, dat de ruime vergezichten, die na het rooien van al dat hakhout ontstaan, het natuurschoon eerder ten goede komen dan benadeelen.

Het gezicht over de Haarensche Akkers op het dorp Haaren (N.-Br.) bijv. is zeer schoon. De oude toren te Middelbeers, aan het einde der rogge-akkers, vormt, met de achtergelegen mastboschen, een prachtig tafereel. In Alpen en Riel en op talloze andere dorpen in Noord-Brabant, om bij dit gewest te blijven, is het niet anders.

Trouwens, waarom treuren om schoonheid die vergaat? Beter is het, hetgeen blijft en wordt nieuwe schoonheid te verleenen. Er zijn teekenen te over op het platteland om dienaangaande hoopvol te zijn gestemd.

Bondslid W 6823-V.

1) Uit „de Kampioen“, 25 April 1930 No. 17.